

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-112 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-44/1356-459
Karar Tarihi : 20.09.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Bülent GÖKDEMİR, Nimet KAVAK

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Yataş Yatak ve Yorgan Sanayi Tic. A.Ş.
Cumhuriyet Mah. Kartal Cad. No: 31 Yakacık/Kartal/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Yataş Yatak ve Yorgan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlediği ve bu fiyatlara uyulmaması halinde yaptırım uygulandığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Yataş Yatak ve Yorgan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (Yataş) bayilerinin fiyatlarına müdahale ettiği, kendilerine ve Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren tüm bayilere yeniden satış fiyatlarına müdahale anlamı taşıyan faks çekildiği, bu sebepten bayiliğinin iptal edildiği iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 30.04.2012 tarih ve 3740 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 13.06.2012 tarih ve 2012-2-112/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 26.06.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-35/1007-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 11.09.2012 tarih ve 2012-2-112/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

- (5) Yataş'ın satışını yaptığı ürünler yatak, kanepeler, oturma grupları, modüler mobilya (yemek ve yatak odaları gibi) ve ev tekstili şeklinde sınıflandırılmaktadır. Söz konusu ürün grupları çok çeşitli alt segmentlere ayrılabilir. Alt segmentlerdeki ürünler kullanım özellikleri bakımından aynı amaca hizmet etmekle birlikte, fiyat ve nitelikleri açısından birbirinden farklılaşabilmektedir. Diğer yandan, pazardaki oyuncuların söz konusu alt segment ürün gruplarının birçoğunda aynı anda faal olmaları dikkate alınarak, arz ikamesinin kolaylığı bakımından ilgili ürün pazarının "yatak", "kanepeler", "oturma grupları", "modüler mobilya" ve "ev tekstili" gibi temel ürün grupları bazında tanımlanabilmesi de mümkündür. Ancak,

başvuru sahibi tarafından rekabet ihlalinin gerçekleştiği net bir ürün grubuna işaret edilmediği de göz önüne alınması gereken hususlardan biridir.

- (6) Bu çerçevede, alternatif pazar tanımlarının ulaşılan sonucu etkilemeyeceği de dikkate alınarak, mevcut dosya açısından ilgili pazar tanımına gidilmeksizin faaliyet gösterilen tüm ürün grupları kapsamında değerlendirme yapılmıştır.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (7) Yatak, kanepeler, oturma grupları, modüler mobilya ve ev tekstili ürünlerinin tüm Türkiye'de satışının yapılması ve rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıkların bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (8) Söz konusu başvuruda temel olarak, Yataş'ın, bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlediği ve anılan satış fiyatına uymama durumunda ilgili bayilerin cezalandırıldığı iddiası bulunmaktadır.
- (9) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan karar ve eylemlere verilen örnekler arasında, (a) bendinde; *"Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi"* sayılmaktadır. Anılan Kanun maddesi kapsamında incelenen dağıtım anlaşmalarının ya da uygulamalarının hem marka içi hem de markalar arası rekabet üzerinde etkileri olabilmektedir.
- (10) Esas itibarıyla, dikey anlaşmalara ilişkin düzenlemeye ayrıntılı olarak 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde yer verilmiştir. Buna göre, getirilen pazar payı eşiği çerçevesinde, uygulamada ya da sözleşmede bölge dışına satış yasağı, yeniden satış fiyatının tespiti veya uzun süreli rekabet etmeme yükümlülüğü olan dikey anlaşmalar Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamamaktadır.
- (11) Yeniden satış fiyatının tespiti uygulamasının rekabet karşıtı etkilerinin özellikle yoğunlaşmış pazarlarda daha fazla olabildiği dikkate alındığında, Yataş'ın pazardaki konumu, pazar payı ve pazarın rekabetçi yapısı, yeniden satış fiyatı belirlenmesine yönelik uygulamanın pazardaki etkilerini değerlendirmek bakımından önem taşımaktadır. Bu çerçevede yapılan incelemede; teşebbüsün tahmini olarak yatak ürün grubu bazında %(...), mobilya ürün grubu bazında ise %(...) pazar payının bulunduğu; sektörün dinamik bir yapı içinde olduğu; İstikbal (Mondi ve Bellona ile birlikte) (...); İşbir, İdaş, Yataş, Yatsan, Doğtaş, Alfemo, Kilim, Merinos, Comfor ve Alfemo gibi çok sayıda firmanın faaliyet gösterdiği; bu firmaların çoğunun yatak ve uyku ürünleri dışında mobilya, ev tekstili gibi birçok ürünün de satışını yaptığı görülmüştür.
- (12) Önaraştırma sürecinde Yataş'ta gerçekleştirilen incelemede, şirket Genel Müdürü tarafından; bayilerin satışlarına tüketici mağduriyetini önlemek amacıyla ve münhasırlık sözleşmesine aykırı durumlarda müdahale ettiklerini, münhasırlık sözleşmesi ile çalıştıkları bazı bayilerin Yataş markası altında farklı marka ürünleri düşük fiyatla sattıkları, müşterilerden gelen şikâyetler üzerine inceleme yapıldığında farklı marka ve düşük kaliteli (müşteri mağduriyetine yol açacak) ürün satıldığının tespit edildiği, bunun dışında bayilere verilen fiyatların tavsiye edilen fiyatlar olduğu ve bayilerin satış fiyatlarına müdahalede bulunmadıkları, bayilerin tavsiye edilen fiyatlardan daha düşük fiyata satış yaptıklarında kendi kârlarından feragat ettikleri, Yataş olarak bu durumda herhangi bir zararlarının olmadığı, bu nedenle müdahalede bulunmadıkları ifade edilmiştir. Yerinde incelemede Yataş'ın tavsiye niteliğinde olduğunu belirttiği fiyatlara uymaları için bayilere bir zorlamada bulunduğu veya uyulmaması durumunda herhangi bir yaptırım uygulama yönünde aktif bir irade sergilediğine yönelik herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

12-44/1356-459

- (13) Ayrıca, Türkiye'nin farklı bölgelerinden farklı tarihlerde ve farklı ürün gruplarından yapılan satışlara ilişkin gönderilen ve inceleme sırasında alınan fatura örnekleri incelendiğinde, tavsiye edilen liste fiyatından farklı fiyatlarda satışlar yapıldığı da görülmüştür.
- (14) Bayilik sözleşmesi incelendiğinde ise, sözleşmede yeniden satış fiyatlarının belirlenmesi hususuna ilişkin herhangi bir hükmün yer almadığı, bununla birlikte sözleşme ile düzenlenmeyen konuların Rekabet Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olduğunun hükme bağlandığı anlaşılmıştır.
- (15) Bayilerin uygulamada farklı fiyatlardan ürün satabilmesi, tavsiye edilen fiyattan sapmalara yaptırım uygulandığına yönelik bir belgeye rastlanmaması, pazarda markalar arası rekabetin yeterli düzeyde olması ve Yataş'ın önemli bir pazar gücüne sahip olmaması gibi unsurlar dikkate alındığında, Yataş'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediği kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.